

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. M. prawa do renty socjalnej w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 7 września 2019 r., nie stwierdzające u wnioskodawczynie całkowitej niezdolności do pracy. (decyzja k. 23 akt ZUS)

Od powyższej decyzji M. M. odwołała się w dniu 2 października 2020 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę i o przyznanie prawa do spornego świadczenia. Skarżąca podniosła, że stan zdrowia kwalifikuje ją do uznania za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Wskazała, że od 2011 r. leczy się psychiatrycznie bez efektu terapeutycznego. W 2019 r. była hospitalizowana na oddziale zaburzeń afektywnych SP ZOZ CSK UM w Ł., gdzie rozpoznano zaburzenia osobowości. Ze względu na silne stany lękowe ma ona problemy z podjęciem zatrudnienia leki uspakajające nie niwelują objawów somatycznych. (odwołanie k. 3 - 5)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 9 – 9 verte)

W piśmie procesowym z dnia 19 maja 2021 r. pełnomocnik z urzędu ubezpieczonej poparł odwołanie i wniósł o przyznanie prawa do renty socjalnej a nadto wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu, gdyż koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części. (pismo procesowe pełnomocnika wnioskodawczynie k. 111 – 111 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

Wnioskodawczynie M. M. urodziła się w dniu (...), legitymuje się wyższym wykształceniem, jest mgr. finansów i rachunkowości, pracowała jako rejestratorka medyczna a następnie młodsza księgowa do 2018 r. (okoliczności bezsporne, a nadto kopia dyplomu k. 7, zaświadczenie k. 13 akt ZUS)

W dniu 29 czerwca 2020 r. ubezpieczona złożyła w ZUS wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej. (wniosek k.1 – 3 verte akt ZUS)

W dniu 30 lipca 2020 r. wnioskodawczynie została zbadana przez Lekarza Orzecznika ZUS, który rozpoznał u badanej epizod depresyjny w obserwacji, zaburzenia lękowe z napadami paniki, fobię społeczną, zaburzenia osobowości i orzekł, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej. (opinia i orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS k. 108 - 110 dokumentacji lekarskiej w aktach ZUS i k. 17 akt ZUS)

Od powyższego orzeczenia w dniu 17 sierpnia 2020 r. wnioskodawczynie złożyła sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS. (sprzeciw – k. 118 - 119 dokumentacji medycznej w aktach ZUS)

Rozpatrując wniesiony sprzeciw Komisja Lekarska ZUS w dniu 7 września 2020 r. zbadła wnioskodawczynię, rozpoznając u niej mieszane zaburzenia depresyjno-lękowe i osobowość schizotypową i wydała orzeczenie o braku całkowitej niezdolności do pracy (opinia i orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS k. 120 – 122 dokumentacji lekarskiej w aktach ZUS i k. 21 - 22 akt ZUS).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy w dniu 11 września 2020 r. odmówił M. M. prawa do renty socjalnej. (decyzja k. 23 akt ZUS)

M. M. w dniu 15 lutego 2021 r. została zbadana przez biegłego sądowego lekarza psychiatrę G. P., który rozpoznał u niej mieszane zaburzenia depresyjno – lękowe i osobowość schizotypową i uznał, że z psychiatrycznego punktu widzenia ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. 31 - letnia wnioskodawczym, wykształcenie wyższe, tytuł zawodowy mgr finansów i rachunkowości, krótko pracowała jako księgowa, nie pracuje od 2018r. Leczona psychiatrycznie ambulatoryjnie jest od 10 lat, początkowo z powodu zaburzeń adaptacyjnych a później z powodu

stanów lękowych. Była hospitalizowana psychiatrycznie w 2019r., leczenie ciągłe - najpierw Oddział Dzienny, później pełnodobowy a następnie ponownie Oddział Dzienny z konsekwentnym rozpoznaniem zaburzeń osobowości mieszanych. Wykonane badanie psychologiczne w ZUS wykazało zaburzenia osobowości, cechy zaburzeń lękowo - depresyjnych, brak całkowitej niezdolności do pracy. U wnioskodawczyni nie występują objawy psychotyczne. Z punktu widzenia psychiatry stwierdzone zaburzenia funkcjonowania nie powodują całkowitej niezdolności do jakiegokolwiek pracy zarobkowej. Brak jest podstaw do kwestionowania orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 07.09.2020r.

Mieszane zaburzenia depresyjno - lękowe są grupą zaburzeń psychicznych o poziomie nerwicowym, niekiedy wymagają leczenia psychiatrycznego i zwykle nie prowadzą do długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza do całkowitej niezdolności do pracy. Zaburzeń osobowości nie zaliczamy do chorób psychicznych, stanowią one pewną konstrukcję psychiczną danej osoby, w tym głęboko zakorzenione i utrwalone wzorce zachowań, przejawiające się mało elastycznymi reakcjami na różnorodne sytuacje indywidualne i społeczne. Zaburzenia osobowości mogą być korygowane farmakologicznie i psychoterapeutycznie, ale same w sobie nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza całkowitej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni jest zdolna do pracy na stanowisku księgowej.

Fakt leczenia psychiatrycznego od 2011r. i hospitalizacje psychiatryczne z konsekwentnym rozpoznawaniem zaburzeń osobowości mieszanych i innych nie może stanowić podstawy do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni w okresach hospitalizacji psychiatrycznych była jedynie okresowo niezdolna do pracy co powodowało konieczność wydania zwolnienia lekarskiego. (opinia biegłego psychiatry G. P. k. 25 – 29, pisemna opinia uzupełniająca k. 60 - 61)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty załączone do akt sprawy, akt rentowych ubezpieczonej, jej dokumentację medyczną oraz o wydaną w sprawie opinię biegłego psychiatry G. P., a zatem biegłego, którego specjalizacja odpowiada rodzajowi schorzenia występującego u wnioskodawczyni.

Wskazany biegły zapoznał się z całokształtem przedłożonej dokumentacji lekarskiej z przebiegu chorób i leczenia wnioskodawczyni M. M. i na podstawie tej dokumentacji oraz badania bezpośredniego wydał on opinię.

Opinia tego biegłego jest jasna, wnikliwa, spójna, logiczna i obiektywna, w sposób przejrzysty i wyczerpujący opisuje stan zdrowia ubezpieczonej oraz sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, będąc tym samym wiarygodnym źródłem dowodowym.

Wskazać należy, że zarzuty poczynione przez pełnomocnika wnioskodawczyni wobec opinii wskazanego wyżej biegłego, nie mogą się ostać.

Biegły psychiatra uzupełnił swoją opinie podtrzymując wnioski końcowe i w rzetelny i dokładny sposób wyjaśnił podstawy opinii ustosunkowując się do wszystkich zarzutów i pytań sformułowanych przez pełnomocnika wnioskodawczyni, mających na celu podważenie niniejszej opinii, w dokładny sposób wytłumaczył z jakich powodów z punktu widzenia jego specjalności uznał, że zdiagnozowane u ubezpieczonej schorzenie nie skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy. Wskazana opinia odpowiada na zaistniałe w sprawie wątpliwości.

Biegły wyjaśnił, że mieszane zaburzenia depresyjno - lękowe są grupą zaburzeń psychicznych o poziomie nerwicowym, niekiedy wymagają leczenia psychiatrycznego jednak zwykle nie prowadzą do długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza do całkowitej niezdolności do pracy. Biegły wytłumaczył także, że zaburzeń osobowości nie zaliczamy do chorób psychicznych, stanowią one pewną konstrukcję psychiczną danej osoby, w tym głęboko zakorzenione i utrwalone wzorce zachowań, przejawiające się mało elastycznymi reakcjami na różnorodne sytuacje indywidualne i społeczne. Zaburzenia osobowości mogą być korygowane farmakologicznie i psychoterapeutycznie, ale same w sobie nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza całkowitej niezdolności do pracy. Biegły także wypuklił, że ustalenie częściowej niezdolności do pracy nie jest przedmiotem obecnej sprawy sądowej. W celu

uzyskania uprawnień do renty socjalnej wymagane jest orzeczenie całkowitej niezdolności do pracy, która powstała w odpowiednim okresie życia. W przypadku wnioskodawczynie nie istnieje całkowita niezdolność do pracy.

W oparciu zatem o tak wyczerpującą, rzetelną i obiektywną opinię biegłego psychiatry stwierdzić należy, że zarzuty pełnomocnika wnioskodawczynie wobec przywołanej opinii nie są zasadne i stanowią li tylko bezzasadną polemikę z wnioskami tego biegłego, nie zawierają natomiast merytorycznych podstaw do jej zakwestionowania. Sąd Okręgowy uznał więc w pełni wartość dowodową opinii wymienionego wyżej biegłego oraz podzielił jako przekonywujące, wnioski wypływające z jej treści.

Podkreślić należy, że ostatecznie na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 23 czerwca 2021 r. profesjonalny pełnomocnik wnioskodawczynie nie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności bądź innych biegłych.

W ocenie Sądu opinia biegłego psychiatry G. P. jest wystarczająco szczegółowa i daje pełny obraz stanu zdrowia ubezpieczonej. Przedmiotowa opinia jest wystarczająca do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Ustalony stan zdrowia M. M. wynika z obiektywnych danych, przede wszystkim z dokonanego osobiście badania wnioskodawczynie oraz analizy jej dokumentacji medycznej wobec czego Sąd zaniechał przeprowadzenia dodatkowych dowodów z opinii biegłych lekarzy szczególnie, że biegły psychiatra w swojej opinii nie wskazał na taką konieczność.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie M. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1300 z późn. zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

1. przed ukończeniem 18 roku życia;
2. w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
3. w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei pkt 2 powyższego przepisu brzmi: osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1 przysługuje:

1. renta socjalna stała – jeśli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
2. renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Zgodnie z treścią przepisu art. 12, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 291 z późn. zm.) o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, natomiast jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem 5. lat, niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż lat 5 (art. 13 ust. 2 i 3 ustawy).

Na gruncie powyższego przepisu Sąd Najwyższy wielokrotnie w swych orzeczeniach wskazywał, że warunki określone w art. 12 ustawy emerytalnej są spełnione wówczas, gdy naruszenie sprawności organizmu jest tego rodzaju, że stanowi przeszkodę do wykonywania pracy. Samo zaś naruszenie sprawności organizmu nie skutkujące niemożnością

wykonywania pracy, lecz możliwe np. do leczenia w warunkach zwolnień lekarskich, nie jest wystarczające (wyrok SN z 19 grudnia 2000, II UKN 160/00 OSNP 2002/16/396).

W myśl ogólnych zasad postępowania cywilnego na wnioskodawczyni reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jej roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie odwołania. Pewne odstępstwa od wskazanych reguł ciężaru dowodu zawierają przepisy kodeksu postępowania cywilnego, które określają fakty (okoliczności faktyczne) nie wymagające udowodnienia w przepisach art. 227 k.p.c., 228 k.p.c., 229 k.p.c., 230 k.p.c., 231 k.p.c., 234 k.p.c.

Także z treści art. 232 k.p.c. wynika, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powyższego nie zmienia możliwość prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego z urzędu.

Ustalenia dokonane w toku przedmiotowej sprawy nie uzasadniają zmiany zaskarżonej decyzji. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że wnioskodawczyni M. M. nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 wskazanej powyżej ustawy. Wynika to w sposób jednoznaczny z przedłożonej i stanowiącej pełnowartościowy dowód w sprawie, opinii biegłego o specjalizacji lekarskiej odpowiadającej charakterowi schorzenia występującego u M. M., potwierdzając tym samym zasadność orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS i w konsekwencji prawidłowość zaskarżonej decyzji.

Stosownie do opinii tego biegłego, uznać należy, że pomimo stwierdzonej u wnioskodawczyni jednostki chorobowej, tj. mieszanych zaburzeń depresyjno – lękowych i osobowości schizotypowej nie jest i nie była ona całkowicie niezdolna do wykonywania pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

W badaniu psychiatrycznym nie stwierdzono u wnioskodawczyni objawów psychotycznych. Rozpoznane u ubezpieczonej mieszane zaburzenia depresyjno - lękowe są grupą zaburzeń psychicznych o poziomie nerwicowym, niekiedy wymagają leczenia psychiatrycznego i zwykle nie prowadzą do długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza do całkowitej niezdolności do pracy. Zaburzenia osobowości nie są zaliczane do chorób psychicznych, stanowią one pewną konstrukcję psychiczną danej osoby, w tym głęboko zakorzenione i utrwalone wzorce zachowań, przejawiające się mało elastycznymi reakcjami na różnorodne sytuacje indywidualne i społeczne. Zaburzenia osobowości mogą być korygowane farmakologicznie i psychoterapeutycznie, ale same w sobie nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy a zwłaszcza całkowitej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni jest zdolna do pracy na stanowisku księgowej.

Fakt leczenia psychiatrycznego od 2011r. i hospitalizacje psychiatryczne z konsekwentnym rozpoznawaniem zaburzeń osobowości mieszanych i innych nie może stanowić podstawy do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni w okresach hospitalizacji psychiatrycznych była jedynie okresowo niezdolna do pracy co uzasadniało wydanie zwolnienia lekarskiego.

W związku z powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania ubezpieczonej za całkowicie niezdolną do pracy.

Natomiast, jak już wskazano powyżej, normatywną przesłanką uzyskania prawa do renty socjalnej jest istnienie całkowitej niezdolności do pracy, której nie stwierdza się u odwołującej się.

Uznając, że M. M. nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej, bezprzedmiotowym jest badanie pozostałych przesłanek warunkujących uzyskanie prawa do renty socjalnej.

Mając zatem na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie wnioskodawczyni uznając je za niezasadne.

Na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust.1 - 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z

urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 68) przyznał i nakazał wypłacić z kasy Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz radcy prawnego kwotę 221,40 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej wnioskodawczyni przez pełnomocnika z urzędu.

Z.: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

K.B